

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุจังหวัดอ่างทอง” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีการกำหนดรูปแบบแนวทางการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. วิธีการศึกษา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้
6. การนำเสนอผลการศึกษา

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารวิชาการ วารสาร บทความ วิทยานิพนธ์ ผลงานและรายงานที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยต่างๆ เพื่อนำมาอ้างอิงประกอบการศึกษา
2. ศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Study) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตัวอย่างที่กำหนดโดยใช้แบบสอบถาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อยู่อาศัยในจังหวัดอ่างทองจำนวน 41,652 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาจะใช้ประชากรทั้งหมดมาสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเฉพาะผู้สูงอายุที่ได้รับบริการตามโครงการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้สูงอายุของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จำนวน 59 คน และผู้สูงอายุที่ได้รับบริการตามโครงการบ้านทอถิ่นไทย เท็ดไท่องค์กรฯ 80 พรรษา ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 115 คน รวมทั้งหมด 174 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการประมวลความรู้ที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎี การทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้สูงอายุ ประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 การได้รับบริการด้านการจัดที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและที่พักภายในบ้าน ด้านความช่วยเหลือในการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย และด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการได้รับบริการด้านการจัดที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านลักษณะการให้บริการ และด้านระยะเวลาในการให้บริการ ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 18 ข้อ และได้กำหนดน้ำหนักของการให้คะแนน และเกณฑ์การคำนวณระดับคะแนนเฉลี่ยในด้านความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการได้รับบริการด้านการจัดที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ผู้ศึกษากำหนดน้ำหนักของการให้คะแนนในส่วนนี้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คำตอบ	ค่าน้ำหนักคะแนน
พึงพอใจมากที่สุด	5
พึงพอใจมาก	4
พึงพอใจปานกลาง	3
พึงพอใจน้อย	2
พึงพอใจน้อยที่สุด	1

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อรูปแบบการจัดที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านความรู้สึกลดภัยในการจัดรูปแบบที่อยู่อาศัย ด้านความรู้สึกลดภัยทางด้านร่างกาย ด้านความเป็นส่วนตัว ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และด้านการใช้ประโยชน์ ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 36 ข้อ และได้กำหนดน้ำหนักของการให้คะแนน และเกณฑ์การคำนวณระดับคะแนนเฉลี่ยในด้าน

ความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อรูปแบบการจัดที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ผู้ศึกษากำหนดน้ำหนักของการให้คะแนนในส่วนนี้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คำตอบ	ค่าน้ำหนักคะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการคำนวณระดับคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ดังนั้น ระดับคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการได้รับบริการด้านการจัดที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ และความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อรูปแบบการจัดที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ จะมีชั้นของคะแนน คือ

4.21 – 5.00 หมายถึง	พึงพอใจ/เห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20 หมายถึง	พึงพอใจ/เห็นด้วย อยู่ในระดับมาก
2.61 – 3.40 หมายถึง	พึงพอใจ/เห็นด้วย อยู่ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60 หมายถึง	พึงพอใจ/เห็นด้วย อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.80 หมายถึง	พึงพอใจ/เห็นด้วย อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ และนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการตรวจสอบรายละเอียดของข้อคำถาม ความครอบคลุมของเนื้อหา และแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปทำการทดสอบ (Pre-test) เพื่อทดสอบเครื่องมือกับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 2 โครงการในอำเภอ

เมือง จังหวัดสิงห์บุรีซึ่งเป็นจังหวัดใกล้เคียง จำนวน 30 ราย ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.962 ถือได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าความเชื่อมั่นสูง จึงนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอข้อมูล
3. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือขององค์การบริหารส่วนตำบลและชมรมผู้สูงอายุ ภายในจังหวัดอ่างทองเพื่อช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ใช้ในการศึกษา
4. ผู้ศึกษาลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ
5. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากประชากรและจัดเก็บแบบสอบถามคืนใช้ระยะเวลาระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์-10 มีนาคม 2551

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษานำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for Social Science Program) และนำผลการวิจัยที่ได้มาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา ประกอบข้อมูลทางสถิติ โดยวิธีการทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์มีดังนี้

1. ค่าความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยการหาค่า t-test และ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การนำเสนอข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้ศึกษาจะนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการแปลผล โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Method) ในรูปของตัวเลขที่เป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อธิบายประกอบตารางข้อมูลสถิติ